

Universitatea de Medicina si Farmacie din Tg-Mures

Nr. Inregistrare UMF Tg-Mures 13851 din: 19. XII. 2011

RAPORT
STIINTIFIC

**" SCREENINGUL ÎN VEDEREA DEPISTĂRII
PRECOCE A CANCERULUI DE COL UTERIN
(CCU)
DE LA TEORIE LA PRACTICĂ"**

Proiect CNCS-UEFISCDI: PNII – IDEI/ WE-
021/2011

Tirgu-Mureș
11-12 DECEMBRIE 2011

Universitatea de Medicina si Farmacie din Tg-Mures

" SCREENINGUL ÎN VEDEREA DEPISTĂRII PRECOCE A CANCERULUI DE COL UTERIN (CCU) DE LA TEORIE LA PRACTICĂ"

Proiect CNCS-UEFISCDI: PNII – IDEI/ WE-
021/2011

Conținutul științific al
evenimentului

Conferința/ Workshop-ul explorator: „**Screeningul în vederea depistării precoce a cancerului de col uterin (CCU) de la teorie la practică**”, organizată de Universitatea de Medicină și Farmacie desfășurată în perioada 11-12 decembrie la Tg-Mureș, finanțată în cadrul Programului Național II IDEI, subprogramul Workshop-uri exploratorii, de către CNCS-Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, Cercetării, Dezvoltării și Inovării, cod PN-II-ID-WE-2011-021, a pornit de la necesitatea implementării unui program național de sănătate care să ducă la scăderea morbidității și mortalității prin neoplasmul de col uterin.

În România cancerul de col uterin reprezintă 15% din totalul tumorilor maligne , fiind pe primul loc în cadrul cancerelor genitale feminine și a doua cauză de deces prin cancer la femeia de vârstă fertilă, cât și la decadelor de vârstă 25-34 ani și 35-44 ani. Aceste observații evidențiază atât prevalența deosebită cât și populația afectată: persoane de sex feminin, aflate în plină activitate biologică, socială și profesională.

Obiectivul *screeningu-lui* pentru CCU este *depistarea precoce*, în faza preclinică , a neoplaziei cervicale intraepiteliale, prin intervenția activă (testarea în masă) a populației la risc. Grupul țintă va fi reprezentat astfel de femeile între 18-65 de ani care sunt sau au fost sexual active. O serie de factori de risc, permit evidențierea unor *grupe de risc crescut* (parteneri multipli, verosimil purtători de human papillomavirus –HPV, tulpini oncogene) la care măsurile de depistare trebuie intensificate, sau *cu risc scăzut* (ex. paciente hysterectomizate pentru afecțiuni benigne) la care testarea este inutilă.

Recoltarea în scop de screening se face de la paciente asimptomatice,cu sau fără leziuni macroscopice ale colului uterin, existența leziunilor obligând la biopsie. Se folosește

examenul citologic (clasificare Babeș- Papanicolau și Bethesda). Examenul citologic sunt cu costuri reduse, astfel că fiecare femeie ar trebui testată cel puțin o dată la 1-2 ani. Având în vedere datele privind prevalența cancerului de col uterin în România culese de Centrul pentru Politici și Servicii de Sănătate , ne punem întrebarea firească : ” *Există screening în România?*”. Din ce în ce mai multe studii evaluează procentul testării Papanicolau în țara noastră, valoarea estimată la nivel național fiind de aproximativ 7%.

Următoarea întrebare care se pune este :*De ce nu este implementat screeningul în România la un nivel satisfăcător?* Datorită reticenței pacientelor? Sau a Medicilor de familie? Sau a medicilor Ginecologi? Sau a Sistemului de Sănătate? Programul național de screening a rămas doar la nivel de intenție din lipsa fondurilor.

Obiectivele implementării screeningului CCU sunt următoarele:

- Creșterea nivelului educațional la nivelul întregii populații feminine, începând chiar din școli
- Creșterea nivelului profesional al medicilor de familie în ceea ce privesc tehnicile de recoltare și controalele periodice
- Creșterea numărului anatomopatologilor antrenați în interpretarea examenelor citologice
- Elaborarea unui cadru legislativ din care să rezulte chiar obligativitatea factorilor medicali responsabili, dar și a pacientei în vederea efectuării screeningului și a controalelor periodice.

În cadrul workshopului prof. dr. Florin Stamatian, personalitate de renume a vieții medicale a trecut în revistă datele privind frecvența, factorii de risc, anatomia patologică stadializarea, semnele și simptomele și nu în ultimul rând tratamentul în cancerul de col uterin. Dintre factorii de risc o importanță deosebită a fost acordată în prelegerea sa infecțiilor vulvovaginale cu papiloma virus (HPV).

De asemenea au fost punctate de către conf. dr. Daniel Mureșan, de la UMF Cluj Napoca, date recente din literatura de specialitate privind rolul colposcopiei în diagnosticul leziunilor preinvazive ale colului uterin și importanța examenului citologic în monitorizarea pacientelor .

Noii markeri de progresie în infecția cu papiloma virus și neoplaziile cervicale au constituit obiectul de cercetare în cadrul unei burse de 10 luni în Statele Unite ale Americii ale Asist. Univ. Dr Ioana Rotar , UMF Cluj Napoca. Dintre aceștia analizarea unor factori de prognostic suplimentari, cum ar fi, TSLC1 (tumor suppressor în lung cancer),polimorfismele IL4 ar ajuta la detectare cu mult timp înainte apariției neoplaziei intraepiteliale cervical.

Totodată cu creșterea numărului de cazuri de infecție HIV în rândul femeilor tinere din România , au fost aduse în discuție modificările frotiurilor cervico-vaginale la pacientele seropozitive de către Șef. De lucr. Dr. Andrei Sorin UMF Tg-Mureș.

Concluziile finale la acest workshop au fost următoarele :

- Elaborarea unui protocol comun între cele două universități de Medicină și Farmacie din Cluj Napoca și Tg-Mureș privind standardizarea, clasificarea și tratamentul cancerului de col uterin.
- Mobilizarea unui număr important de anatomopatologi spre a se dedica screeningului cancerului de col
- Necesitatea punerii la punct a unei metodologii de screening care să cuprindă și să integreze toate segmentele cheie: medici de familie, anatomopatologi, ginecologi, oncologi.
- Îmbunătățirea adresabilității pentru screening, prin postere informative afișate în cabinetele medicale ,școli, atât la medicul de medicină de familie, medicii ginecologi, clipuri informative publicate în presă, radio-urile și televiziunea locală și națională.

Toți participantii au completat chestionare de participare. La final, Grupul de lucru constituit, coordonat de directorul de proiect , Dr. Ovidiu Gîrbovan, a decis continuarea demersurilor și activităților necesare în vederea implementării proiectului.

Rezultatele vor fi prezentate în cadrul unei lucrări ce va fi trimisă spre publicare la Acta Medica

Transilvanica, ISSN 1453-1968, revista B+(CNCSIS).

De asemenea, reprezentantii presei au primit materialele de popularizare a initiativei, reflectate în presa scrisă, radio și online (<http://www.muresnews.ro/stiri/detalii-stire/inapoi/acasa/articol/umf-tirgu-mures-colaboreaza-cu-umf-cluj-pe-un-program-privind-depistarea-cancerului-de-col-uterin.html>
<http://www.tirgumureseanul.ro/detalii-stire/lista/home/articol/umf-a-castigat-un-proiect-de-cercetare-referitor-la-depistarea-cancerului-de-col-uterin.html>
http://www.zi-de-zi.ro/detalii-articol/back_to/lista-prima-pagina/article/primii-pasi-spre-screeningul-cancerului-de-col-uterin.html).

Universitatea de Medicina si Farmacia Tg-Mures

“SCREENINGUL ÎN VEDEREA DEPISTĂRII PRECOCE A CANCERULUI DE COL UTERIN (CCU)

DE LA TEORIE LA PRACTICĂ”

Proiect CNCS-UEFISCDI: PNII-IDEI/WE-021/2011

PROGRAM

11 Decembrie 2011 Hotel Continental Tirgu-Mureş -Salon Grigorescu

15.00 - 16.00-Înregistrarea participanţilor grup de lucru

16.00 - 20.00-Lucrări Grup de Lucru

20.00 - 22.00-Masa de lucru

12 Decembrie Hotel Continental Tirgu-Mures – Salon Tonitza

8.30 - 9.00 Inregistrarea participantilor

9.00 - 9.15 *Cuvant de bun venit* Dr. Ovidiu Girbovan

9.15 – 10.30 *Cancerul de col uterin* :Prof. Dr. Florin Stamatian

10.30 – 11.15 *Aportul colposcopiei in diagnosticul leziunilor cervicale preinvazive*:Conf. Dr. Daniel Muresan

11.15 – 11.45 Pauza de cafea

12.00 – 12.45 *Neoplazia intraepiteliala cervicala-noi perspective*:
Asist. Univ.Dr. Ioana Rotar

12.45 – 14.00 Masa de pranz

14.00 – 14.45 *Incidentata modificarilor frotiurilor cervico-vaginale la pacientele seropozitive*. Sef. de lucrari. Dr. Sorin Andrei

14.45 – 15.30 *Discutii interactive* Completarea chestionarelor de catre
participanti

15.30.-16.00 Pauza de cafea

16.00 – 17.00 *Concluzii finale*

17.00 17.15 Inchiderea lucrarilor

17.15.-18.00 Conferinta de presa

Universitatea de Medicina şi Farmacia Tg-Mures

“SCREENINGUL ÎN VEDEREA DEPISTĂRII PRECOCE A CANCERULUI DE COL UTERIN (CCU) DE LA TEORIE LA PRACTICĂ”

Proiect CNCS-UEFISCDI: **PNII-IDEI/WE-021/2011**

Informații privind organizarea evenimentului

Cancerul de col uterin reprezintă al treilea cancer ca și frecvență, a patra cauză de deces la femei, iar utilizarea screeningului citologic. este cea mai eficientă metodă de reducere a incidenței .Prin prisma acestor date a apărut necesitatea demarării unui proiect de screening în vederea depistării precoce a cancerului de col uterin.

Universitatea de Medicină și Farmacie din Tg-Mureș a câștigat un proiect în cadrul Planului Național de Cercetare și Inovare, **Programul IDEI, PN-II-ID-WE-2011-21**, finanțator fiind Bugetul de Stat –Consiliul Național al Cercetării Stiințifice (CNCS) prin Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI). Directorul de proiect, dr. Ovidiu Gîrbovan , împreună cu co-organizatorii proiectului, Conf. Dr. Dan Miha, UMF Cluj-Napoca, Șeful Clinicii Obstetrică Ginecologie Spitalul Clinic de Urgență Prof. Dr. Octavian Fodor, Cluj-Napoca și Conf. Dr. Carmen Rădulescu ,UMF Tg-Mureș, Șeful Clinicii Obstetrică Ginecologie din cadrul Spitalului Clinic Județean Tg-Mureș și-au propus îmbunătățirea metodelor de depistare precoce a cancerului de col uterin. Echipa de implementare a proiectului este alcătuită din cadre de prestigiu ale lumii medicale universitare: Prof. Dr. Klara Branzaniuc prorector științific al UMF Tg-Mureș , Prof. Dr. Szabo Bela șeful Clinicii Obstetrică Ginecologie I din cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Tg- Mureș, Conf. Univ. Dr. Lucian Puscașiu UMF Tg-Mureș , Prof. Dr. Angela Borda, șeful disciplinei de Histologie UMF Tg- Mureș, , Conf. Dr. Adriana Tomulețiu din cadrul Universității Dimitrie Cantemir din Tg-Mureș , șef de lucrări Dr. Andrada Loghin , medic specialist anatomopatolog, UMF Tg-Mureș, , Asist. Univ. Dr. Elena Cristina Gîrbovan, medic primar boli infecțioase din cadru UMF Tg-Mureș.

În cadrul workshop-ului explorator, la care au participat 72 de persoane desfășurat în perioada 11-12 decembrie, în saloanele Hotelului Continental Tg-Mureș, prof. Dr. Florin Stamatian de la UMF Iuliu Hațieganu Cluj- Napoca, membru al Academiei Române de Științe Medicale a prezentat datele actuale privind Cancerul de col uterin, din punct de vedere al factorilor de risc, date clinice , de diagnostic și conduita terapeutică. În continuare Conf. Dr. Daniel Mureșan de la UMF Iuliu Hațieganu Cluj- Napoca a subliniat aportul colposcopiei în diagnosticul leziunilor cervicale preinvazive. Asist Univ. Dr. Ioana Rotar de la UMF Iuliu Hațieganu Cluj- Napoca Disciplina Obstetrică Ginecologie I, a prezentat noile perspective în neoplazia intraepitelială cervicală. Șef de lucr. Dr. Sorin Andrei de la UMF

Screeningul în vederea depistării precoce a cancerului de col uterin (CCU) de la teorie la practică

Tg-Mureș a adus în discuție modificările frotiurilor cervico-vaginale la pacientele seropozitive.

La final s-a subliniat faptul că este imperios necesar demararea de urgență a screeningului în vederea depistării precoce a cancerului de col uterin.

Strânsa colaborare între centrele universitare Cluj și Târgu-Mureș, care dispun de specialiști, aparatură modernă și laboratoare în vederea extinderii proiectului de cercetare dar și implementarea metodelor de screening în teritoriile arondate.

Grupul de lucru constituit, alcătuit din 20 de persoane, va continua demersurile în vederea implementării proiectului pilot.

La manifestarea științifică au participat în principal medici ginecologi, oncologi, dar și din alte specialități, anatomopatologi, chirurghi, medici de familie, medici de laborator.

Toți participanții sunt implicați în cercetare, fiind cadre universitare și/sau doctoranzi.

Rezultatele vor fi trimise pentru publicare în revista Acta Medica Transilvanica, revista înscrisă în Nomenclatorul publicațiilor medicale acreditate de Consiliul Medicilor din România, clasificată CNCSIS în categoria B+.

Universitatea de Medicina si Farmacie Tg-Mures

“SCREENINGUL ÎN VEDEREA DEPISTĂRII PRECOCE A CANCERULUI DE COL UTERIN (CCU) DE LA TEORIE LA PRACTICĂ”

Proiect CNCS-UEFISCDI: PNII-IDEI/WE-021/2011

Rezultate obținute

Workshop-ul a avut drept scop extinderea colaborării între diverse centre universitare, punerea la punct a unor protocoale de screening în vederea depistării precoce a leziunilor precanceroase și a neoplaziilor cervicale intraepiteliale, prin integrarea segmentelor cheie: medici de familie, ginecologi, anatomopatologi, oncologi. Pe lângă informare, proiectul mai vizează și activitatea de cercetare privind factorii care declanșează această patologie, tratamentul, metodele de depistare în faze incipiente..

Temele prezentate în cadrul workshop-ului, s-au bucurat de o bună apreciere în rândul participanților, prin incitarea la dezbateri și argumentarea necesității demarării Programului național de screening în cancerul de col uterin, vizând pe termen lung scăderea mortalității și morbidității prin cancer de col în rândul populației feminine.

Participanții au apreciat pozitiv organizarea evenimentului și ideea prezentată în cadrul manifestărilor prin completarea chestionarelor de satisfacție.

Manifestarea s-a bucurat de apreciere în presa scrisă, radio, on-line.

Muresnews : <http://www.muresnews.ro/stiri/detalii-stire/inapoi/acasa/articol/umf-tirgu-mures-colaboreaza-cu-umf-cluj-pe-un-program-privind-depistarea-cancerului-de-col-uterin.html>

Tirgumureseanul : <http://www.tirgumureseanul.ro/detali-stire/lista/home/articol/umf-a-castigat-un-proiect-de-cercetare-referitor-la-depistarea-cancerului-de-col-uterin.html>

Zi-de-Zi: http://www.zi-de-zi.ro/detalii-articol/back_to/lista-prima-pagina/article/primii-pasi-spre-screeningul-cancerului-de-col-uterin.html

Rezultatele vor fi trimise pentru publicare în revista Acta Medica Transilvanica , revista înscrisă în Nomenclatorul publicațiilor medicale acreditate de Consiliul Medicilor din România, clasificată CNCSIS în categoria B+.

Rector

Prof. Univ. Dr. Constantin Coporoiu

Director de proiect

Dr. Ovidiu Girbovan